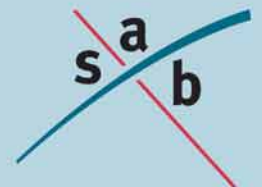

Wijzigingsplan

Buitengebied, wijzigingsplan gronden Varsen

Gemeente Ommen

Datum: 18 oktober 2011
Projectnummer: 90860
ID: NL.IMRO.0175.20101203003-va01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ligging plangebied	3
1.3	Vigerend bestemmingsplan	4
1.4	Opzet van het bestemmingsplan	4
2	Het plan	5
3	Haalbaarheid van het plan	9
3.1	Beleid	9
3.2	Milieuaspecten	12
3.3	Water	17
3.4	Flora en fauna	20
3.5	Archeologie	23
3.6	Verkeer en parkeren	24
3.7	Economische uitvoerbaarheid	24
4	Wijze van bestemmen	26
5	Procedure	27

Bijlagen

- Bijlage 1: Fosfaat bodemonderzoek, natuurbestek Varsen te Ommen, projectnr. 20091538/JGRO, Geofox-Lexmond, 4 september 2009
- Bijlage 2: Flora- en faunaonderzoek, rapportnr. 0963, Stichting Staring Advies, 10 juli 2009
- Bijlage 3: Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, projectnr. 201841, Oranjewoud, november 2009
- Bijlage 4: Nota Zienswijzen wijzigingsplan “Buitengebied gronden Varsen”, Gemeente Ommen

1 Inleiding

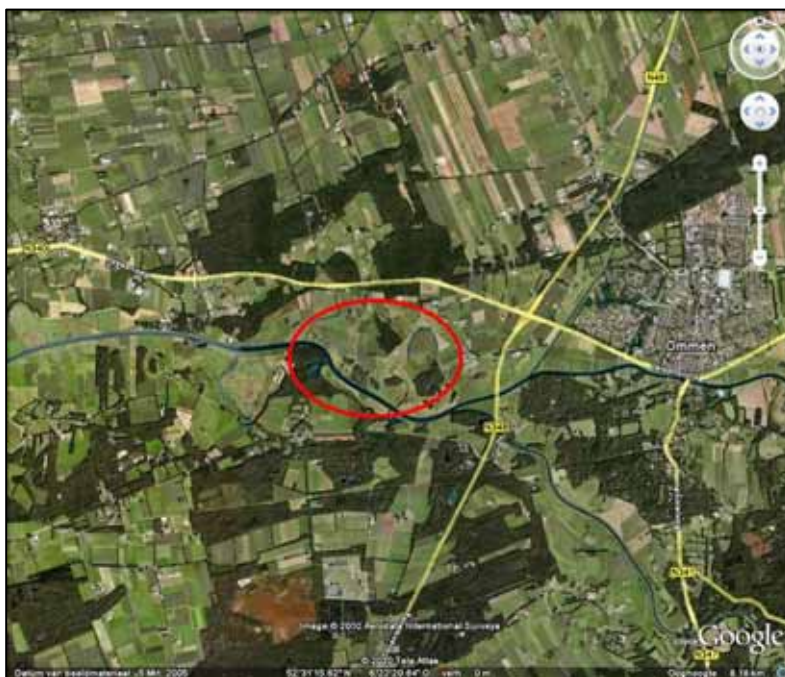
1.1 Aanleiding

De provincie Overijssel is voornemens om een aantal gebieden in te richten voor natuur. Hieronder vallen ook gronden gelegen in de uiterwaarden van de Vecht ten westen van het buurtschap Varsen in de gemeente Ommen, genaamd gronden Varsen. De gronden hebben een oppervlakte van circa 105 hectare en zijn in eigendom van Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL), Staatsbosbeheer (SBB) en de gemeente Ommen.

De provincie Overijssel heeft aan Dienst Landelijk Gebied (DLG) opdracht gegeven het proces te coördineren en zorg te dragen voor de benodigde ruimtelijke procedure en de inrichting van de gronden. De provincie Overijssel is verantwoordelijk voor de realisatie van de nieuwe natuur in het kader van de ecologische hoofdstructuur (EHS). In het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen is de mogelijkheid opgenomen voor burgemeester en wethouders om de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' om te zetten in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' om daarmee grootschalige natuurontwikkeling mogelijk te maken. Middels voorliggend wijzigingsplan maken burgemeester en wethouders van de gemeente Ommen de ontwikkeling mogelijk.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied van de gronden Varsen ligt in het buitengebied van de gemeente Ommen op enkele kilometers ten westen van de kern Ommen. Het plangebied ligt globaal gezien tussen de provinciale wegen N340 en N348 aan respectievelijk de noord- en oostzijde, de rivier de Vecht aan de zuidzijde en de gemeentegrens met Dalfsen aan de westzijde.

Globale ligging plangebied (bron: Google Earth)

1.3 Vigerend bestemmingsplan

De vigerende juridisch-planologische situatie van het plangebied is vastgelegd in het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de raad van de gemeente Ommen op 18 februari 2010 en onherroepelijk geworden op 23 september 2010. Het plangebied heeft in dit bestemmingsplan op gebiedsniveau de bestemming 'Rivier(oevers) met natuurwaarden (Zone Rn)' en daarbinnen op perceelsniveau de bestemming 'Agrarische doeleinden'.

Gronden met de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' zijn bedoeld voor grondgebonden veehouderij en akker- en vollegrondstuinbouw met bijbehorende voorzieningen zoals: (ontsluitings)wegen, in- en uitritten, nutsvoorzieningen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tijdelijke waterberging en water ten behoeve van wateraanvoer en -afvoer en sierwater.

Gronden met de bestemming 'Rivier(oevers) met natuurwaarden (Zone Rn)' zijn bedoeld voor de hierboven beschreven agrarische doeleinden met inachtneming van de in het gebied voorkomende landschappelijke waarden in de vorm van het contrast tussen het open rivierdal en de besloten beboste rivierduinen en het aanwezige micro-reliëf.

Daarnaast zijn er binnen het plangebied ook enkele dubbelbestemmingen, te weten: primair waterstaatsdoeleinden, archeologisch waardevol gebied en leidingen.

In het geldende bestemmingsplan is binnen de bestemming 'Rivier(oevers) met natuurwaarden (Zone Rn)' de wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor burgemeester en wethouders om de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' om te zetten in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' ten behoeve van grootschalige natuurontwikkeling (artikel 27 lid 12). Voor de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid is een voorwaarde opgenomen waaraan elke wijziging moet voldoen.

Dit wijzigingsplan maakt het omzetten van gronden met een agrarische bestemming in een natuurbestemming juridisch en planologisch mogelijk door toepassing van de wijzigingsbevoegdheid ex artikel 3.6 lid 1 onder a Wet ruimtelijke ordening (Wro). In paragraaf 3.1 wordt nader ingegaan op de toetsing aan de voorwaarde voor de wijzigingsbevoegdheid.

1.4 Opzet van het bestemmingsplan

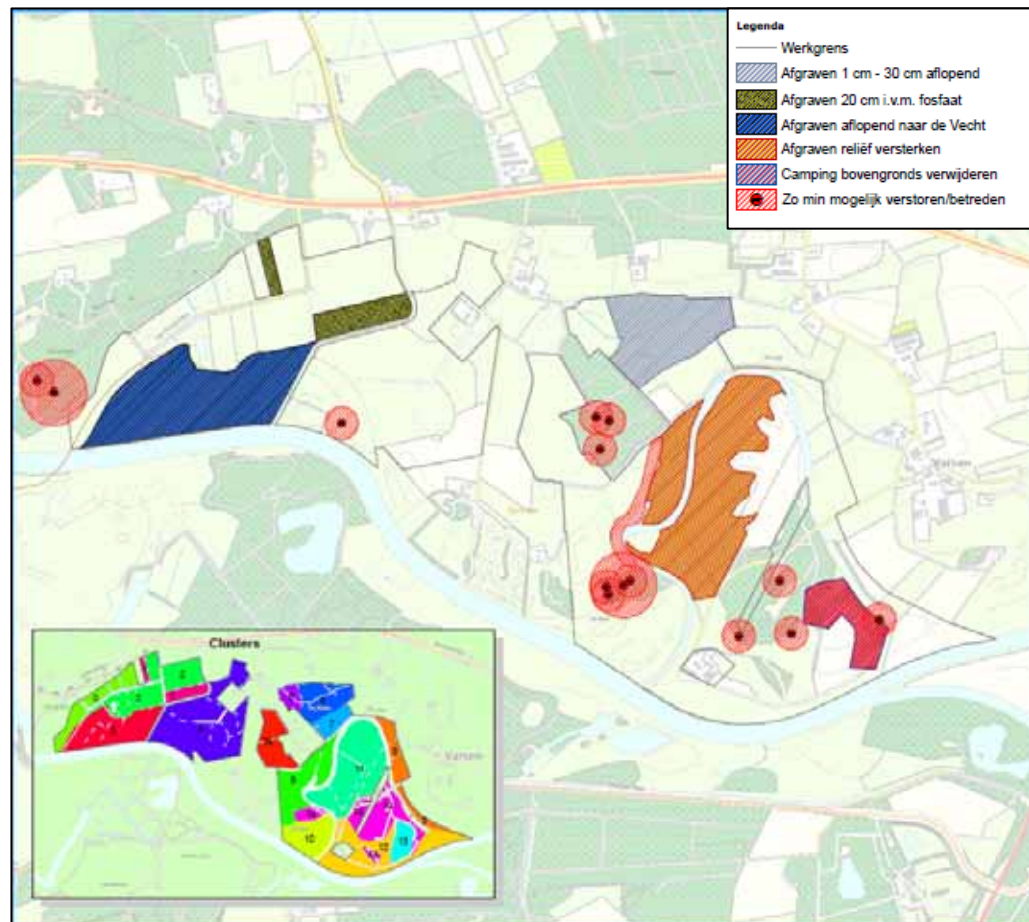
Voorliggend wijzigingsplan bevat een toelichting, regels en een verbeelding. De regels en de verbeelding vormen de juridisch bindende elementen van het wijzigingsplan. De toelichting is als volgt opgebouwd: na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 het plan zelf beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de haalbaarheid van het plan getoetst aan de hand van thema's als beleid, milieu etc. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de wijze van bestemmen. Hierin worden de bepalingen in de regels nader uitgelegd. Ten slotte komen in het vijfde hoofdstuk de resultaten van de procedure aan de orde.

2 Het plan

Het Vechtdal bij Varsen bestaat uit een rivierduingebied binnen een oude meander en een afwisselend rivierenlandschap met halfnatuurlijke graslanden, struweel en bos. Aan de noordwestzijde ligt een relatief vlak graslandengebied met kwel vanuit de hogere zandgronden in de omgeving.

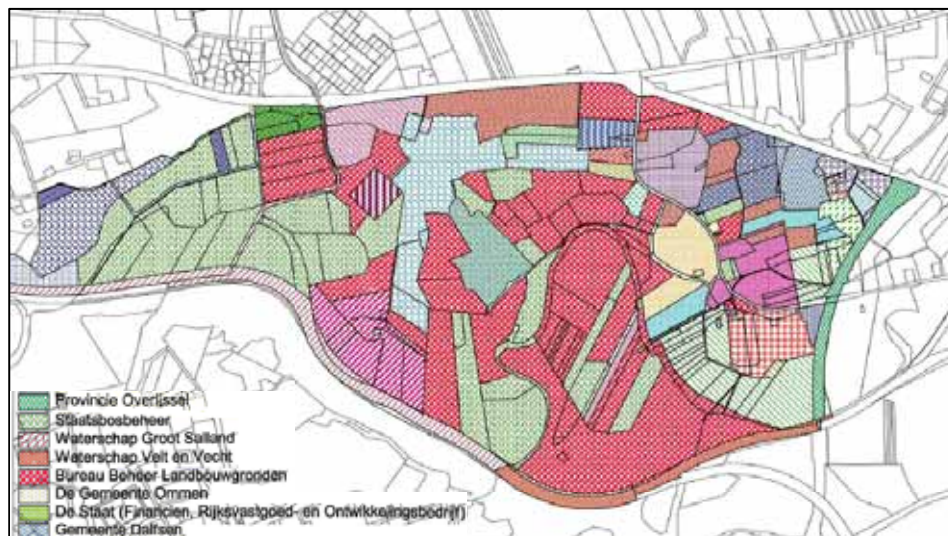
De doelstelling voor het gebied is de ontwikkeling van een dynamisch, veerkrachtig en natuurlijk watersysteem in combinatie met de omschreven natuurdoelstellingen waarbij ook de aanwezige economische en sociale functies worden versterkt. De belangrijkste opgaven zijn de verbetering van de verkavelingsituatie van landbouwgronden, het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de buurtschap Varsen, de ontwikkelopgave voor een meer natuurlijke Vecht, de realisering van een aaneengesloten natuurgebied en inrichting hiervan en de uitbreiding van fiets- en wandelmogelijkheden voor omwonenden en recreanten.

Door de uitgevoerde kavelruil is een meer aaneengesloten gebied ontstaan waardoor een natuurlijker beheer mogelijk is. De opgave bestaat eruit dat de aangekochte gronden worden geruild tot een aaneengesloten areaal waardoor een meer natuurlijk beheer mogelijk is. Verder zijn inrichtingsmaatregelen nodig voor een hoger grondwaterpeil in combinatie met maaiveldverlaging om natte grasland- en moerasvegetaties te ontwikkelen. Op de navolgende afbeelding worden de inrichtingsmaatregelen weergegeven.

Inrichtingsmaatregelen nieuwe natuur (bron: DLG)

Op de navolgende afbeelding zijn de eigenaren van de gronden aangegeven. De gronden die in particulier bezit zijn, zijn omwille van privacy niet in de legenda opgenomen.

Eigenarenkaart (bron: DLG)

Natuurlijke uiterwaarden

Het natuurgebied van Staatsbosbeheer, waaronder de Leusenermaan, wordt uitgebreid met gronden rondom de meander 'Varsen' van het voormalig agrarische bedrijf Dunnewind. Hier krijgt de rivier de ruimte om een natuurlijk landschap te gaan vormen. De eigendommen van Staatsbosbeheer worden zo mogelijk met elkaar verbonden door de tussenliggende weilanden ook om te vormen tot een natuurlijk rivierdallandschap. Zo ontstaat er een groot, aaneengesloten natuurgebied in de uiterwaarden van de Vecht.

Dit natuurgebied wordt tot een eenheid gemaakt door de obstakels in het veld te verwijderen. Hekwerken en andere perceelsafscheidingsen worden weggehaald en sloten worden gedempt. Beplantingssingels worden landschappelijk beter ingepast.

Op een aantal plekken worden de voormalige lage delen in het terrein weer hersteld door het zand af te graven. Hierdoor worden oude meandervormen weer als natte laagten zichtbaar en wordt de natuurlijke bodemsituatie hersteld.

De fosfaatrijke delen krijgen door uitmijnen, het toevoegen van kali en stikstof aan de bodem, hun natuurlijke bodemvruchtbaarheid weer terug. Door de natuurlijke dynamiek zal de Vecht in de uiterwaarden zelf een nieuw landschap gaan vormen.

Ooibos Larinkmars

Een bijzondere plek in de uiterwaarden is 'Larinkmars', het gebied wordt omsloten door de meander 'Varsen'. Nu ligt hier het bosgebied en het erf Dunnewind, omringd door een aantal gras- en akkerlanden. Op een hoge kop ligt een historische vindplaats waar ca. 5.000 jaar geleden trechterbekervolkeren zich gevestigd hebben.

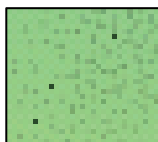
Het bestaande bosgebied wordt omgevormd tot een natuurlijk bos door een aantal exoten eruit te halen en door dunning meer licht in het bos te brengen.

In de laaggelegen delen wordt bos verwijderd, waardoor het natuurlijk reliëf van het rivierduin weer zichtbaar wordt. Plaatselijk kan zich dan spontaan natuurlijk ooibos ontwikkelen.

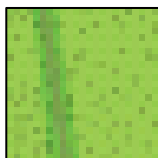
Binnen het plangebied Varsen wordt onderzocht of door aankoop en/of inzet van de regeling Particulier Natuurbeheer (SN) circa 42 hectare Robuuste verbindingszone gerealiseerd kan worden. Inpassing van nieuwe functies wordt mogelijk mits dit niet strijdig is met de realisatie van de ecologische verbindingszone en eisen gesteld door het Waterschap. De totale waterbergingscapaciteit mag als gevolg van de maatregelen niet afnemen en per saldo mag er geen extra opstuwing ontstaan in het gebied als gevolg van extra beplanting.

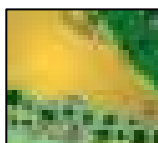
Beoogde toekomstige situatie (bron: DLG)

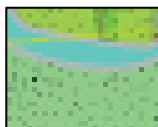
Dit gebied heeft een kleinschalig karakter. Het wordt gekenmerkt door een hooilandbeheer. De flora kenmerkt zich door soorten die variëren van Dotterbloemhooiland tot Vossenstaart en Blauwgrasland. Om dit te bereiken is plaatselijke verschraling door afgraving noodzakelijk. Er zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt moeten worden van de natuurlijke natte omstandigheden en kwel.

Dit gebied wordt integraal begraasd. Dit houdt in dat de natte laagtes en de zandkopjes samen beheerd zullen worden. Er zullen dus verschillen ontstaan in hoogte en ruigheid van de vegetaties. Er zullen stroomdal graslanden, kamgraslanden en zilverschoongraslanden ontstaan.

Een aantal hoge zandkoppen in het gebied is jarenlang als akker gebruikt. Er heeft zich een voedselrijk esdek ontwikkeld. De essen worden (deels) omzoomd door opgaande beplanting. Hierdoor wordt de overgang met het lagere overstromingsgebied benadrukt. Door de essen te gebruiken als extensieve graanakker heeft het een toegevoegde natuurwaarde en een hoge belevingswaarde.

De oude loop van de Stouwe was de grens tussen de Marke Leuzen en de Marke Varsen. Door deze oude loop te herstellen door een ondiepe laagte, wordt de geschiedenis weer in het veld zichtbaar. Een ondiepe laagte heeft ecologische waarde, het heeft een visuele functie en het onttrekt geen water aan het hogergelegen Hongerveld.

3 Haalbaarheid van het plan

3.1 Beleid

Omgevingsvisie 2009 Overijssel

In de Omgevingsvisie, welke per 1 juli 2009 is vastgesteld, wordt de visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel uiteengezet. De Omgevingsvisie heeft de status van structuurvisie onder de nieuwe Wro. De visie is opgesteld met een doorkijk tot 2030.

De centrale beleidsthema's zijn duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Het kader van ruimtelijke ontwikkelingen wordt gevormd door generieke beleidskeuzes, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken, uitgaande van de principes van duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. De gemeenten krijgen handelingsvrijheid bij het doorvertalen van deze benadering naar de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen. De gebiedskenmerken vormen het kader voor het realiseren van ruimtelijke kwaliteit, terwijl de ontwikkelingsperspectieven de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen bepalen.

Gebiedskenmerken

In het plangebied komen twee natuurlijke gebiedstypen voor. Het plangebied ligt grotendeels in het natuurlijke gebiedstype 'beekdalen en natte laagtes'. In de beekdalen zijn het hoge waterpeil in de winter, het vasthouden van water in het dal, de samenhang in het beeksysteem, de waterkwaliteit en voldoende ruimte voor water, natuur en natuurlijke dynamiek essentieel.

Het hogere deel maakt onderdeel uit van 'dekzandvlakte en ruggen'. De afwisseling van opgewaaide ruggen en uitgesleten beekdalen en de daarbij horende hoogteverschillen kenmerken de dekzandvlaktes van Overijssel.

Ontwikkelingsperspectief

Het plangebied ligt geheel in het ontwikkelingsperspectief realisatie groene en blauwe hoofdstructuur. Dit ontwikkelingsperspectief geldt ter plaatse van de ecologische hoofdstructuur (EHS) en de gebieden waar water de bepalende functie is. Het doel is deze gebieden te combineren tot een robuust raamwerk met landschappelijke kwaliteit.

EHS

Het hele plangebied maakt onderdeel uit van de concreet begrensde EHS. Het plangebied is verder aangeduid als 'nieuwe natuur gerealiseerd' en als 'nieuwe natuur te realiseren'. De provincie heeft de EHS begrensd om een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden te kunnen realiseren. De kernkwaliteiten binnen de EHS zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Binnen de EHS zijn alleen ontwikkelingen mogelijk indien deze de kenmerken en waarden van de EHS niet schaden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Binnen de EHS liggen ook de voor verzuring gevoelige gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) worden beschermd. Veehouderijen in een zone van 250 m rondom de aangewezen gebieden hebben op grond van de Wav een emissieplafond voor wat betreft de ammoniakemissie.

Omgevingsverordening Overijssel

De provincie Overijssel heeft tegelijkertijd met de Omgevingsvisie de omgevingsverordening vastgesteld, waarmee de doorwerking van de Omgevingsvisie juridisch mogelijk is gemaakt. De verordening beperkt zich tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. In de Omgevingsverordening is de concreet begrensde EHS opgenomen. Daarnaast zijn de regionale waterkeringen opgenomen, rondom de Vecht liggen deze waterkeringen met een overschrijdingsfrequentie van 1/200 jaar. Deze waterkeringen liggen niet in het plangebied.

Natuurgebiedsplan Overijssel

Overijssel heeft in september 2008 het Natuurgebiedsplan van 2006 gewijzigd vastgesteld. In het Natuurgebiedsplan Overijssel wordt nader uitwerking gegeven aan de begrenzing van de beheersgebieden en de nieuw te ontwikkelen natuurgebieden in Overijssel voor de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de natuurdoelen buiten de EHS. Door het aanwijzen van de nieuwe natuur en de beheersgebieden vormt dit plan een belangrijk instrument om de Ecologische Hoofdstructuur te realiseren en/of te versterken. Voor elk gebied zijn natuurdoelstellingen geformuleerd in de vorm van natuurdoeltypen.

In de regio Noordoost Overijssel, waar het plangebied is gelegen, komen veel en grote bossen, natuurgebieden, landgoederen en waardevol cultuurlandschap voor. Het Vecht-Regge gebied bestaat uit de volgende kenmerkende eenheden: rivierdal, stuwwallen, grote bosgebieden, heidegebieden/vennen, landgoederen, (kleinschalig) oude cultuurlandschappen, open graslandengebied en heide- en veenontginningsgebieden. Het rivierdal van Vecht en Regge kent veel verschillende biotopen in zowel natte als droge milieus. Warmte- en droogteminnende soorten komen voor op dijken, rivierduinen en oeverwallen. Langs de Vecht en de Regge komen afgesneden meanders voor. Een deel ervan heeft een eenzijdige verbinding met de rivier. Alle stadia van verlanding van open water, drijftillen, riet en zeggemoeras tot en met broekbos komen voor. Zeer dynamische natuur, welke kenmerkend is voor een levend riviersysteem ontbreekt op landschapsschaal en slechts plaatselijk komt in het rivierdal bos voor. Op lage delen van de uiterwaarden en in geulen komen graslanden voor met soorten van het dotterbloemtype en andere natte graslandtypen. Op gradiënten met invloeden van het grondwater zijn soortenrijke schraalland- en kleine zeggenvegetaties te vinden. De meeste cultuurgronden zijn intensief in gebruik. Door grote variatie en de samenhang met grote natuurgebieden in de omgeving van het dal zijn de faunawaarden in het Vecht- en Regge gebied hoog.

De rivierdalen zijn door hun variatie en geleidende beplantingen geschikt voor vleermuizen en kleine zoogdieren. De vele oude meanders en poelen spelen een belangrijke rol in het voorkomen van amfibieën waaronder knoflookpad en kamsalamander. Voor veel diersoorten is de combinatie van bosrijk gebied en gevarieerd dal belangrijk; er zijn veel ecologische relaties. De Vecht en Regge hebben bijzondere betekenis voor de visfauna.

In Noordoost Overijssel wordt gestreefd naar versterking en ontwikkeling van een samenhangend stelsel van bos- en natuurgebieden, vergroten van het natuurlijke karakter van het riviersysteem van Vecht en Regge en versterken van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in vooral de oude cultuurlandschappen. Dat betekent dat de menselijke invloed bij zowel de inrichting als het beheer in delen van het rivierengebied op (enige) termijn veel minder groot is, maar in de overige

bos/natuurgebieden duidelijk afwezig blijft. Vooral het toelaten van natuurvormende processen van het water in centrale delen van het Vechtdal en in minder mate in de overige delen van het dal van Vecht en Regge is nieuw. Het water- en natuurbeleid trekken hier in hoge mate samen op.

Reconstructieplan Salland-Twente

Het plangebied valt binnen de werkingssfeer van het Reconstructieplan Salland-Twente. In het Reconstructieplan wordt het plangebied van de Reconstructie ingedeeld in drie zones: extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied.

De gronden Varsen zijn gelegen in het verwevingsgebied. Binnen het verwevingsgebied zijn natuur, wonen en landbouw met elkaar verweven. Hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijen is alleen mogelijk op bestaande agrarische bouwpercelen. Dit kan en mag alleen als de ruimtelijke kwaliteit of functies van een gebied zich hier niet tegen verzetten. Het beleid is hier gericht op het bevorderen van een passende combinatie van natuur, landschap, landbouw, recreatie, werken en wonen met de bijbehorende kwaliteiten. Binnen het verwevingsgebied wordt daarom terughoudend omgegaan met de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen. Bij locaties gelegen binnen het verwevingsgebied zal bekeken dienen te worden wat de gevolgen van de natuurontwikkeling voor de uitbreidingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven zal zijn.

Gebiedsuitwerking Voortvarend Varsen

De Gebiedsuitwerking is een nadere uitwerking van het Reconstructieplan Salland-Twente. De status van de Gebiedsuitwerking Varsen is die van een beleidsvisie voor uitvoering van werken op vrijwillige basis. De Gebiedsuitwerking moet leiden tot de ontwikkeling van een dynamisch, veerkrachtig en natuurlijk watersysteem in combinatie met de omschreven natuurdoelstellingen waarbij ook de economische en sociale functies van het gebied worden versterkt. De gebiedsuitwerking moet de opgaven voor het gebied combineren en vertalen in concrete inrichtingsmaatregelen. Als belangrijkste opgaven in het gebied worden gesignaleerd:

- verbetering van de verkavelings situatie van landbouwgronden;
- verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de buurtschap Varsen;
- ontwikkelopgave voor een meer natuurlijke Vecht;
- realisering van een aaneengesloten natuurgebied en inrichting hiervan;
- uitbreiding van fiets- en wandelmogelijkheden voor omwonenden en recreanten.

In hoofdstuk 2 van voorliggend wijzigingsplan is nader ingegaan op de concrete maatregelen die in het kader van de natuurontwikkeling worden genomen.

Bestemmingsplan 'Buitengebied'

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen is een wijzigingsbevoegdheid voor grootschalige natuurontwikkeling opgenomen. Burgemeester en wethouders zijn, met toepassing van artikel 3.6 Wro, bevoegd de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' te wijzigen in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' ten behoeve van bijvoorbeeld de realisatie van de EHS of de aanleg van robuuste verbinding zones. Hierbij geldt als voorwaarde dat een besluit tot planwijziging niet eerder wordt genomen dan nadat de betrokken gronden als reservaat- of natuurontwikkelingsgebied in eigendom zijn overgedragen aan een terreinbeherende instantie dan

wel, indien verwerving door een terreinbeherende instantie niet aan de orde is, de afspraken met betrekking tot de inspanningsverplichtingen en vergoedingen om tot bepaalde natuurdoeltypen te komen, in een conceptnotariële akte zijn vastgelegd. Aangezien BBL, SBB en de gemeente Ommen de gronden in bezit hebben vormt dit geen belemmering.

Conclusie beleid

De toevoeging van nieuwe natuur past binnen het hierboven beschreven provinciale, regionale en gemeentelijke beleid. Het Natuurgebiedsplan Overijssel geeft weer dat het plangebied gelegen is in het gebied begrensde “nieuwe” natuurgebieden. Met dit plan wordt deze nieuwe natuur gerealiseerd. Daarnaast wordt de EHS verder uitgebouwd. De te nemen inrichtingsmaatregelen en de na te streven natuurdoelen passen binnen het Natuurgebiedsplan Overijssel. De functieverandering van agrarisch naar natuur heeft geen negatieve effecten op het gebruik van omliggende gronden en het landschapspatroon.

3.2 Milieuaspecten

3.2.1 Bodem (grondverzet)

Voordat een wijzigingsplan kan worden vastgesteld, dient te worden aangetoond dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik.

Bodemkwaliteitskaart

Burgemeester en wethouders van de gemeente Ommen heeft op 14 augustus 2007 een bodemkwaliteitskaart met bodembeheersplan vastgesteld voor de periode 2007-2012. De bodemkwaliteitskaart geeft informatie over de te verwachten (gemiddelde) bodemkwaliteit. De kaart geeft aan dat de bodem van Ommen schoon is. In het bodembeheerplan staan de regels voor hergebruik van grond.

Bodembeheerplan

Het bodembeheerplan heeft als doel het vastleggen van het beleid ten aanzien van grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart.

Het stand-still-beginsel is één van de pijlers van het milieubeleid. Indien dit beginsel wordt betrokken op hergebruik van grond, betekent dit dat de kwaliteit van de toe te passen grond vergelijkbaar met of beter moet zijn dan die van de ontvangende bodem. Hiermee wordt voorkomen dat de bodemkwaliteit in bepaalde gebieden, als gevolg van licht verontreinigde grond, verslechtert.

Indien de grond afkomstig is van een onverdachte locatie is grondverzet vrij toegestaan. In overleg met de gemeente zal bekeken worden of er sprake is van een onverdachte locatie. Het heeft de voorkeur, op grond van het bodembeheerplan, schone grond te hergebruiken in de bodem. Ten behoeve van het gebruik van schone bodem als grond geldt een meldingsplicht. In overleg met de gemeente wordt de grondstroom bepaald.

Onderzoek

In het kader van het wijzigingsplan is er door Geofox-Lexmond Milieuadviesbureau bodemonderzoek verricht naar fosfaat¹. Het doel van het onderzoek is het bepalen van diverse fosfaathoudende complexen in de boven- en ondergrond van diverse percelen binnen het plangebied. Voor een overzicht van de analyseresultaten van het laboratoriumonderzoek wordt verwezen naar het bodemonderzoek dat als bijlage bij dit plan is toegevoegd. Overigens zijn bij het veldonderzoek zintuiglijk geen asbestverdachte materialen op of in de bodem aangetroffen.

3.2.2 Luchtkwaliteit

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet Milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht worden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen die in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in het NSL in de provincies c.q. regio's waar overschrijdingen plaatsvinden. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Plannen die 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het plan tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is significant is ten opzichte van een etmaal. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval is bij een woning, school of sportterrein.

¹ Fosfaat bodemonderzoek, natuurbestek Varsen te Ommen, projectnr. 20091538/JGRO, Geofox-Lexmond, 4 september 2009.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming: Substantiële uitbreiding of nieuwsvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Voorliggend plan draagt volgens de ministeriële regeling 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging. Een natuurgebied is geen gevoelige bestemming. Toetsing aan de grenswaarden is derhalve niet noodzakelijk

Naast de toetsing van het aspect luchtkwaliteit in het kader van de Wet luchtkwaliteit moet in het kader van een goede ruimtelijke ordening worden getoetst of de luchtkwaliteit ter plaatse van het plangebied aanvaardbaar is voor de beoogde functie. Voorliggend plan houdt natuurontwikkeling in. De rapportage luchtkwaliteit 2006 van de provincie Overijssel maakt voldoende duidelijk dat concentraties luchtvervuilende stoffen onder de Europese grenswaarden liggen. Het RIVM verwacht dat de emissiefactoren van wegverkeer en de concentraties stikstofdioxide en fijn stof zullen afnemen. Aanvullend onderzoek naar de luchtkwaliteit wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor voorliggend plan.

3.2.3 *Geluid*

De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het bestemmingsplan moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen.

Voorliggend bestemmingsplan maakt natuurontwikkeling mogelijk. Een natuurfunctie is niet geluidgevoelig. Akoestisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk. Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect geluid geen belemmeringen bestaan ten aanzien van de gewenste ontwikkelingen in het plangebied.

3.2.4 *Bedrijven en milieuzonering*

Indien door middel van een plan nieuwe, milieuhindergevoelige functies mogelijk worden gemaakt, dient te worden aangetoond dat deze niet worden gerealiseerd binnen de hinderzone van omliggende bedrijven. Anderzijds mogen milieuhindergevoelige functies in de directe omgeving van het plangebied niet negatief worden beïnvloed door de ontwikkelingen die met een plan mogelijk worden gemaakt.

In de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'² worden richtafstanden aanbevolen tussen bedrijvigheid en milieuhindergevoelige functies. Onder milieubelastende activiteiten worden bedrijfsactiviteiten verstaan, evenals milieubelastende vormen van pu-

² VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering', 2009.

blieke dienstverlening en openbare instellingen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in richtafstanden voor het omgevingstype 'gemengd gebied', 'rustige woonwijk' en 'rustig buitengebied'. Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs de hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een rustige woonwijk komen geen andere functies voor. Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustig buitengebied. De richtafstanden gelden voor een gemiddeld nieuw bedrijf en gaan uit van het gebiedstype 'rustig woongebied'. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden worden verminderd.

Het plangebied ligt in een omgeving die valt te karakteriseren als type 'rustig buitengebied'. De natuurontwikkeling betreft geen milieuhindergevoelige functie in het kader van bedrijven en milieuzonering.

Gesteld kan worden dat agrarische bedrijven op basis van de Wet Ammoniak en Veehouderij niet beperkt zullen worden door het initiatief. De nieuwe natuur zal in het kader van deze wet niet aangewezen kunnen worden als een voor verzuring gevoelig gebied. Dit blijkt uit de definitie van voor verzuring gevoelig gebied: gebied dat onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het vervallen van de Interim-wet ammoniak en veehouderij als voor verzuring gevoelig was aangemerkt krachtens artikel 1, tweede lid, van die wet.

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit plan.

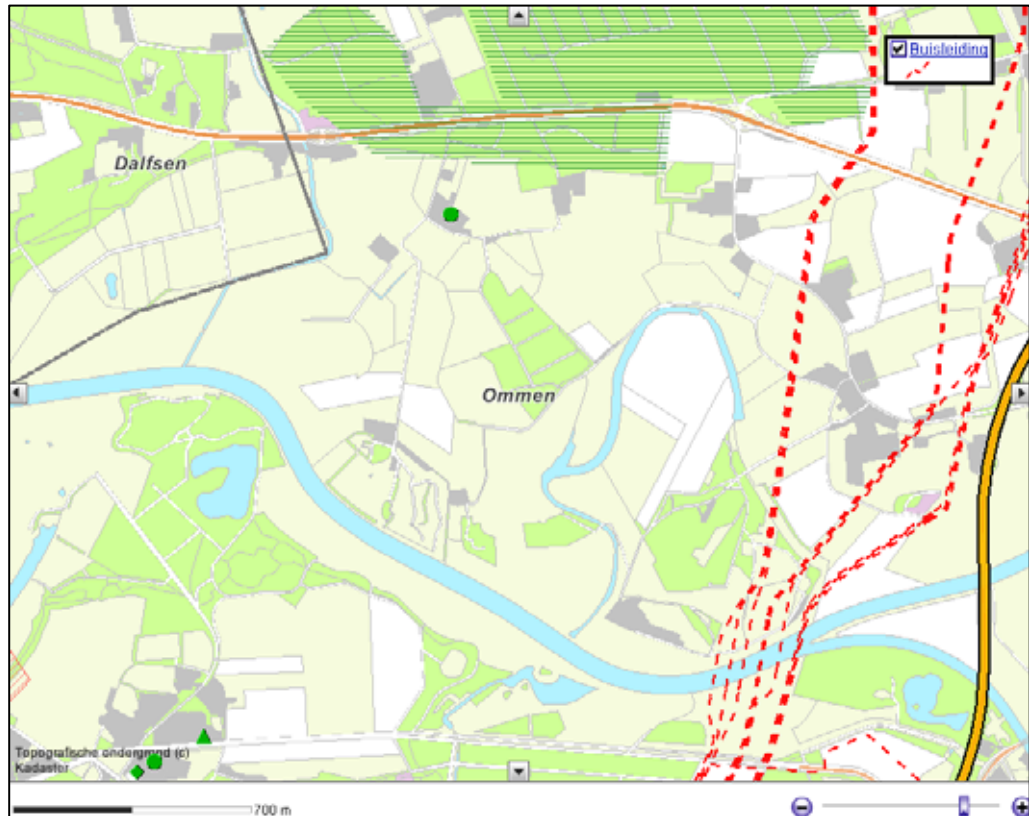
3.2.5 Externe veiligheid

Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire bronnen (chemische fabriek, lpg-vulpunt) en de mobiele bronnen (route gevaarlijke stoffen). Er wordt bij externe veiligheid onderscheid gemaakt in plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico biedt burgers in hun woonomgeving een minimum beschermingsniveau tegen gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde en voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten.

Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}). Dit is de kans dat een denkbeeldig persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend), dodelijk verongelukt door een ongeval. Deze kans mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar. Elke ruimtelijke ontwikkeling wordt getoetst aan het plaatsgebonden risico van 10^{-6} als grenswaarde.

Het groepsrisico geeft de kans aan dat in één keer een groep mensen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, dodelijk door een ongeval wordt getroffen. Groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij groepsrisico is het dan ook niet een contour die bepalend is, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen de effectafstand van een risicovolle activiteit ophoudt. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhankelijk van de omvang van de ramp. Een ongeval met 100 doden leidt tot meer ont-

wrichting, leed en emoties, dan een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers. Aan de kans op een ramp met 100 doden wordt dan ook een grens gesteld, die een factor honderd lager ligt dan voor een ramp met 10 doden. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) (stb. 250, 2004) wordt verder een verantwoordingsplicht (door de overheid) voor het groepsrisico rond inrichtingen wettelijk geregeld (artikel 13). De verantwoording houdt in dat wordt aangegeven of risico's acceptabel zijn en welke maatregelen worden genomen om de risico's te verkleinen.

Uitsnede risicokaart (bron: provincie Overijssel)

In het plangebied liggen diverse aardgastransportleidingen en één ondergrondse hoogspanningsverbinding van 110 kV. In de directe omgeving van het plangebied zijn verder geen wegen of leidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen aanwezig. Ook bevinden zich in de omgeving geen Bevi-inrichtingen die van invloed kunnen zijn op de veiligheid in het plangebied.

Middels voorliggend plan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die van invloed zijn op het plaatsgebonden risico en groepsrisico. Bij de natuurontwikkeling zal rekening gehouden moeten worden met de regels zoals die zijn opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied'.

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor voorliggend plan.

3.3 Water

3.3.1 Nationaal Waterplan

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen.

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het plangebied ligt in het gebied 'Hoog Nederland'. Hoog Nederland omvat grofweg de zandgronden van Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg. De belangrijkste wateropgaven voor dit gebied zijn watertekort, grondwater, wateroverlast en grondwaterkwaliteit.

3.3.2 Regionaal Waterplan Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel 2009 bevat het provinciale waterbeleid en is daarmee ook het Regionaal Waterplan op basis van de Waterwet. In de omgevingsvisie wordt het provinciale beleid geschetst voor de hele fysieke leefomgeving. Door deze integrale aanpak is een optimale afstemming van beleid gerealiseerd tussen water en ruimtelijke ordening. Water is een dragende factor in het beleid in de Omgevingsvisie, doordat de laag van bodem, natuur en watersysteem de basis vormt van het ontwikkelingsperspectief.

Binnen het waterbeheer kunnen verschillende functies worden onderscheiden voor oppervlaktewater en grondwater. Op basis van het provinciaal belang worden de functies benoemd, onderscheiden naar gebruiksfuncties en gebiedsfuncties. Daarbij wordt ook aangegeven welk gewicht deze functie heeft in de afweging met andere ruimtelijke gebiedsfuncties, zoals verstedelijking, infrastructuur, natuurontwikkeling, recreatie en dergelijke. Met het hanteren van een gedifferentieerde gewichtenset wordt op een genuanceerde wijze invulling gegeven aan het principe dat water een meer sturende rol moet vervullen in de ruimtelijke ontwikkeling.

De functie 'natuur' geldt binnen de grenzen van de EHS (inclusief de Natura 2000- en TOP-gebieden) en de ecologische verbindingzones. Het beheer van het oppervlaktewater en het grondwater wordt afgestemd op de natuurdoelen, die gelden voor de specifieke gebieden binnen de EHS. Het waterbeheer is daarmee dienend aan de natuurfunctie in deze gebieden. Dat betreft zowel de inrichting van het watersysteem, het peilbeheer als de waterkwaliteit. Voor de inrichting en waterkwaliteit gelden de eisen vanuit de Kaderrichtlijn Water als ondergrens. In de ecologische verbindingzones wordt het waterlopenstelsel optimaal ingericht voor het ecologische functioneren. Het peilbeheer kan worden afgestemd op het gebruik van de aanliggende gronden voor zover dat het functioneren als verbindingzone niet belemmert. Er zijn kansen voor natuur, aangepaste landbouw/agrarisch beheer in randzone, landschapontwikkeling (gebiedskenmerken) en specifieke vormen van recreatie.

3.3.3 Waterbeheerplan 2010-2015

Het waterbeleid van Rijk en provincie is gericht op een veilig en goed bewoonbaar land met gezonde, duurzame watersystemen. Het voorkomen van afwenteling door het hanteren van de drietrapsstrategie "vasthouden-bergen-afvoeren" staat hierbij centraal. Voor de waterkwaliteit is het uitgangspunt "stand still - step forward". Watersysteembenadering en integraal waterbeheer dienen als handvatten voor het benutten van de natuurlijke veerkracht van een watersysteem.

In het 'Waterbeheerplan 2010-2015' zijn door het waterschap Groot Salland (in samenwerking met de waterschappen Velt en Vecht, Reest en Wieden, Regge en Dinkel en Rijn en IJssel) deze beleidsdoelstellingen uitgewerkt en vormgegeven voor het waterbeheer.

Het waterbeheerplan is ingedeeld naar de volgende hoofdthema's: het waarborgen van veiligheid, het watersysteembeheer en het ontwikkelen van de afvalwaterketen. Ook opgenomen zijn de maatregelen voor het uitvoeren van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeheer 21e eeuw.

Het verder ontwikkelen van de veiligheid in het watersysteem en in de afvalwaterketen, is een belangrijke opgave voor het waterschap. Daarbij wordt rekening gehouden met het veranderende klimaat. De klimaatsverandering heeft gevolgen voor de manier waarop gebieden beveiligd worden en het water vastgehouden en beheerd wordt. De samenhang en afstemming in de afvalwaterketen wordt bevorderd; hierdoor is een betere waterkwaliteit mogelijk tegen lagere kosten.

Zowel in stedelijk als in landelijk gebied wordt water steeds meer de ruimte gegeven. Dat kan door de instrumenten van de ruimtelijke ordening op een juiste manier toe te passen. Kansen om de wateropgaven te combineren met plannen en initiatieven voor landbouw, natuur en recreatie worden benut.

Samen met onder andere Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten, maatschappelijke organisaties en burgers wordt gezocht naar de beste oplossingen.

3.3.4 Situatie plangebied

Meander Varsen

De meander 'Varsen' ligt direct ten westen van het buurtschap, aan de noordzijde van de Vecht. Nu ligt de meander los van de Vecht. Hierdoor zijn delen van deze voormalige rivierloop verland. Er zijn interessante verlandingsvegetaties en diersoorten te vinden. Zolang de waterstand in de meander hoger is dan die van de Vecht, blijft de meander los van de Vecht liggen om te voorkomen dat het water eruit stroomt, de natuurwaarden verloren gaan en er verdroging van de omgeving ontstaat.

Onderzoek naar een mogelijke (éénzijdige) aantakking in de toekomst heeft uitgewezen dat er veel extra maatregelen genomen moeten worden om een goede doorstroming in de meander te garanderen en daar aanwezige bijzondere "natte natuur" te behouden en niet te verstoren. Op basis van de conclusies uit het onderzoek is besloten de meander Varsen niet éénzijdig aan te takken.

De situatie aan de oostzijde van de meander 'Varsen' blijft ongewijzigd. Door het netwerk van leidingen in de bodem is het niet mogelijk hier de oude waterloop te herstellen.

Noordmeander

Ten westen van de meander Varsen is een laagte in het grasland zichtbaar. Dit is een overblijfsel van een oude noordmeander van de Vecht. Het waterschap Groot Salland en Staatsbosbeheer zijn in gesprek over de opties voor herstel van het verdwenen noordelijk deel. Opties zijn:

- het graven van de noordmeander als hoofdstroom met opheffing van de huidige hoofdloop van de Vecht;
- het graven van een meander met instandhouding van de huidige hoofdloop van de Vecht;
- het alleen weghalen van de kades en stenen beschoeiing langs het zomerbed en eventueel het ondiep uitgraven van de meander. Bij hoogwater zal die meander dan meestromen.

Een belangrijk aandachtspunt is het mogelijke drainerende (verdrogende) effect hiervan op de aangrenzende natuur van onder andere het Hongerveld.

Maatregelen

Vechtoevers

Herstel van de natuurlijke rivierdynamiek begint met het weghalen van de kades en stenen beschoeiingen langs de zomerbedding. Het Waterschap Velt & Vecht heeft in 2007 een deel van de noordelijk Vechtoever ontsteent. Het Waterschap Groot Salland zal tot ontstening overgaan als uit de evaluatie van de pilot “ontstening” blijkt dat dit verantwoord is. Randvoorwaarde bij het uitvoeren van ontsteningsmaatregelen blijft de veiligheid.

Herstel vanuit het zomerbed

Herstel van het natuurlijk riviersysteem begint vanuit het zomerbed. De huidige Vecht is als een kanaal vastgelegd door kades en stenen beschoeiingen en het waterpeil wordt geregeld door stuwen. Door de kades en stenen uit de oevers te verwijderen, krijgt de Vecht weer de vrijheid. Natuurlijke processen als uitschuring en zandafzetting krijgen weer een kans. Voor de lange termijn wordt bekeken of het mogelijk is enkele stuwen te verwijderen of het stuwbeheer aan te passen, zonder daarbij de veiligheid aan te passen en zonder verdroging binnendijs.

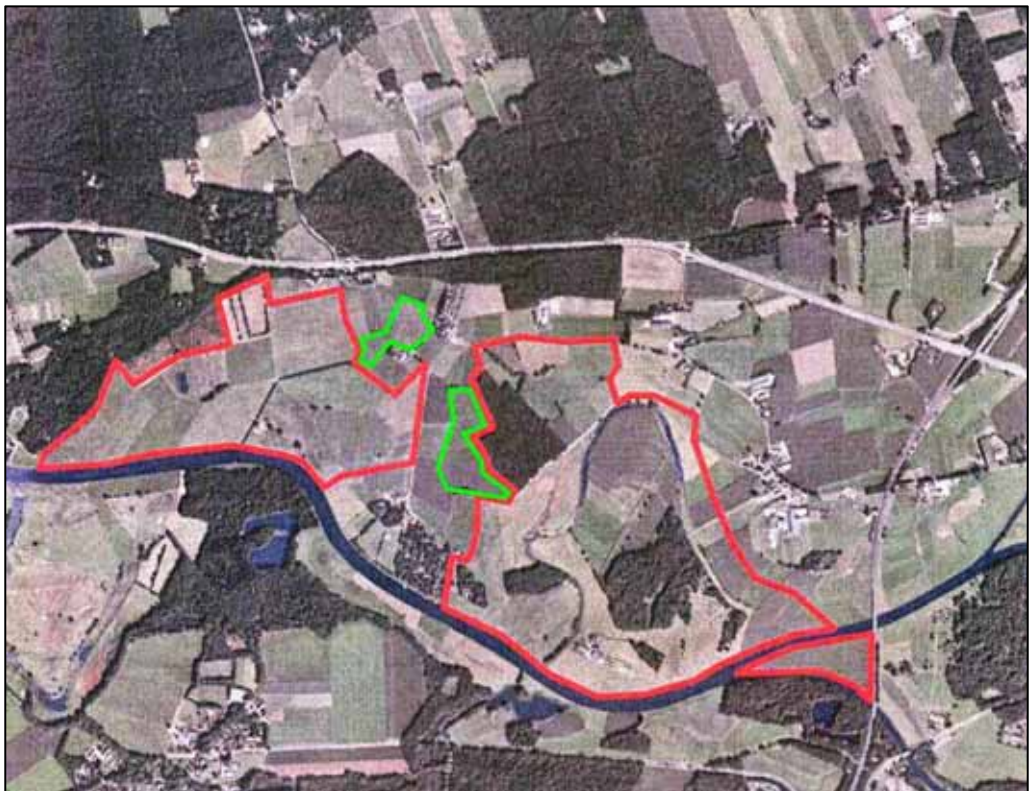
Herstel van het winterbed

In het winterbed worden grote, aaneengesloten terreineenheden gemaakt door het verwijderen van obstakels, zoals rasters. Door het dempen van de sloten wordt een natuurlijker waterhuishouding nagestreefd. De natuurlijke rivierdynamiek zal het rivierdal verder gaan vormen. Processen als erosie, sedimentatie en inundatie zullen leiden tot een natuurlijk Vechtdal, waarbij de Vecht zelf nieuwe meanders gaat maken. Ook hier geldt, zoals bij het herstel vanuit het zomerbed, dat dit afhankelijk is van de uitkomst van de evaluatie van de pilot “ontstening”.

3.4 Flora en fauna

Voor een ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden, moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en eventueel andere geldende natuurregeling. Bij plannen dient rekening te worden gehouden met aanwezige natuurwaarden. Daartoe is een onderzoek naar flora en fauna verricht door Stichting Staring Advies³.

Het plangebied zoals dat uiteindelijk in voorliggend plan is opgenomen is gewijzigd ten opzichte van het plangebied ten tijde van het onderzoek. Twee locaties die wel in het uiteindelijke plangebied liggen zijn daarom niet onderzocht. Op deze locaties zullen geen werken plaatsvinden. Aanvullend onderzoek wordt daarom in eerste instantie niet noodzakelijk geacht. Mochten er toch werken plaatsvinden dan zal DLG alsnog onderzoek laten verrichten. Op de volgende afbeelding zijn het plangebied ten tijde van het onderzoek en de niet onderzochte locaties weergegeven.

Onderzoeksgebied (rood) en niet-onderzochte locaties (groen) (bron: Staring Advies)

³ Flora- en faunaonderzoek, rapportnr. 0963, Stichting Staring Advies, 10 juli 2009.

3.4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000 en Natuurbeschermingswet

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Vecht- en Beneden-Reggegebied, dat op ruim drie kilometer ten oosten van het plangebied ligt. In het Natura 2000-gebied liggen drie beschermde natuurmonumenten. In het plangebied worden geen ingrijpende maatregelen aan de waterhuishouding uitgevoerd. Gezien de afstand en de aard van de ontwikkelingen in het plangebied zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied niet te verwachten.

Er hoeft geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet aangevraagd te worden en het is niet noodzakelijk een om maatregelen te treffen om significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen te voorkomen.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied valt binnen de grenzen van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De gronden zijn aangewezen als 'nieuwe natuur gerealiseerd' en 'nieuwe natuur nog te realiseren'. Met het uitvoeren van de geplande inrichtingsmaatregelen wordt er nieuwe natuur gerealiseerd en worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet aangetast.

3.4.2 Soortenbescherming

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn de streng beschermde soorten jeneverbes, lange ereprijs, steenanker en waterdriehblad aangetroffen. Als bij de beoogde ontwikkelingen groeiplaatsen van bovengenoemde soorten kunnen worden ontzien, is geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. Wanneer bij inrichtingsmaatregelen de groeiplaatsen van deze soorten in het geding komen, is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Deze ontheffing wordt alleen verleend als voldoende mitigerende maatregelen worden getroffen.

Broedvogels

In het gebied zijn jaarrond beschermde vogelsoorten (boomvalk, buizerd, kerkuil, ooievaar en steenuil) aangetroffen die er (mogelijk kunnen) broeden. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten, zoals nesten, hollen en horsten, zijn jaarrond beschermd. Ontheffing voor deze groep is niet mogelijk zonder voldoende mitigatie en compensatie. Bovendien zijn nesten van andere vogelsoorten, zoals merel, koolmees, vink etc., beschermd wanneer een broedgeval aanwezig is. Werkzaamheden dienen daarom buiten het broedseizoen gestart te worden. In 2011 wordt gericht onderzoek uitgevoerd om te bepalen of jaarrond beschermde vogelsoorten een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. Op basis van deze resultaten wordt bepaald of en welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

Zoogdieren

In het gebied zijn de strikt beschermde soorten steenmarter en das aangetroffen. Wanneer vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten in het geding komen door de geplande inrichtingsmaatregelen, is het aanvragen van een ontheffing en het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk. De mitigerende maatregelen dienen be-

schreven te worden in een mitigatieplan. Als voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is een goedgekeurd mitigatieplan nodig.

Vleermuizen

Het plangebied is in gebruik als jachtgebied door verschillende soorten. Er komen door de ontwikkelingen naar verwachting geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het geding. In 2011 wordt gericht onderzoek uitgevoerd om te bepalen of vleermuizen vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied hebben. Wanneer vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetroffen, is een ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. Als voorwaarde voor deze ontheffing dient er een plan opgesteld te worden waarin mitigerende maatregelen staan beschreven.

Amfibieën

In het gebied is de strikt beschermde poelkikker aangetroffen. In 2011 wordt gericht onderzoek uitgevoerd om te bepalen in welke sloten de poelkikker voorkomt. Als uit nader onderzoek blijkt dat de poelkikker voorkomt in een sloot die gedempt wordt, dient een mitigatieplan opgesteld te worden en vervolgens een ontheffingsaanvraag ingediend te worden in het kader van de Flora- en faunawet. Wanneer in te dempen sloten geen poelkikkers voorkomen, is een ontheffingsaanvraag niet nodig.

Reptielen

De potentiële habitats van deze groep van soorten blijven behouden waardoor een ontheffing niet noodzakelijk is.

Vissen

Beschermde vissoorten zijn niet aangetroffen. Voor het dempen van sloten is nader onderzoek naar de grote modderkruiper en rivierdonderpad echter noodzakelijk. Dit onderzoek wordt in 2011 uitgevoerd. Indien één van deze soorten aangetroffen wordt in het plangebied en vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Bij deze ontheffingsaanvraag moet een mitigatieplan geleverd worden, waarin maatregelen beschreven zijn die ervoor zorgen dat de Flora- en faunawet niet wordt overtreden.

Ongewervelden

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor ongewervelden; beschermde soorten zijn dan ook niet aangetroffen.

Mitigerende en compenserende maatregelen zijn alleen nodig indien zwaar beschermde soorten (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) worden geschaad door de werkzaamheden. Naast het aanvragen van een noodzakelijke ontheffing zullen soortgerichte maatregelen moeten worden getroffen. Dergelijke maatregelen zijn maatwerk.

3.5 Archeologie

Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast. Door Oranjewoud is daarom een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd⁴.

Voor het archeologisch onderzoek geldt net als het flora- en faunaonderzoek dat het plangebied zoals dat uiteindelijk in voorliggend plan is opgenomen is gewijzigd ten opzichte van het plangebied ten tijde van het onderzoek. Twee locaties die wel in het uiteindelijke plangebied liggen zijn daarom niet onderzocht. Op deze locaties zullen geen werken plaatsvinden. Aanvullend onderzoek wordt daarom in eerste instantie niet noodzakelijk geacht. Mochten er toch werken plaatsvinden dan zal DLG alsnog onderzoek laten verrichten.

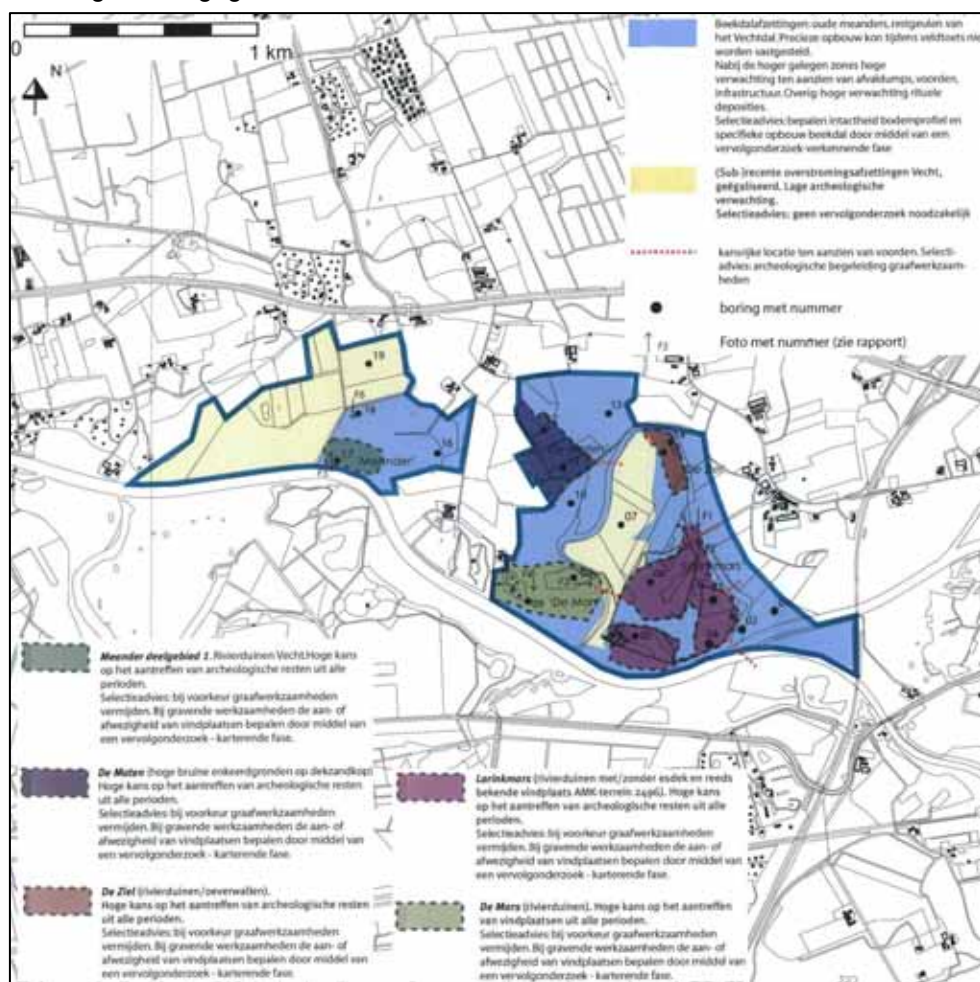
Op basis van de resultaten van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat binnen de zones die in het bureauonderzoek zijn aangeduid met een hoge verwachting dekzand-ruggen en -koppen en rivierduinen aanwezig zijn. Er is bovendien grotendeels sprake van een intact bodemprofiel. De kans op het aantreffen van vindplaatsen in deze zones is hoog.

De opbouw van het niet-afgegraven beek- en rivierdallandschap dat bestaat uit restgeulen en overstromingsvlakten rondom de hoge opduikingen kon binnen het beperkte bestek van het onderzoek niet tot in detail worden vastgesteld. De gespecificeerde verwachting voor dit landschapstype dient nader te worden vastgesteld. De afgegraven zones zijn door de lage ligging duidelijk te herkennen.

In het onderzoek is ook aandacht besteed aan de kansrijke locaties ten aanzien van voorden. Vanwege de hoge begroeiing kon de verwachting niet nader worden gespecificeerd. Aangezien voorden meestal worden verwacht op locaties waar twee hoger gelegen zones dicht langs een waterloop liggen en omdat de hoger gelegen zones met grote zekerheid zijn aangeduid, kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van voorden op de genoemde locaties hoog is.

⁴ Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, projectnr. 201841, Oranjewoud, november 2009.

Op basis van het onderzoek is een selectieadvies opgesteld dat op de volgende afbeelding is weergegeven.

Selectieadvies plangebied (bron: Oranjewoud)

3.6 Verkeer en parkeren

Na realisatie van de nieuwe natuurontwikkeling brengt deze geen extra verkeersbewegingen met zich mee. Ook worden er geen parkeerplaatsen aangelegd. De nieuwe natuur kan wel een verbetering van de beleevingswaarde zijn voor de wegen die langs het plangebied gesitueerd zijn. Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

3.7 Economische uitvoerbaarheid

In de Agenda Vitaal Platteland en het bijbehorend Meerjarenprogramma zijn doelstellingen geformuleerd en de budgetten die de verschillende overheden daarvoor beschikbaar stellen aangegeven. Deze zijn ondergebracht in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG).

Alle gebiedsgerichte rijksdoelen uit het Meerjarenprogramma Vitaal Platteland worden via het ILG uitgevoerd. In het ILG zit geld voor doelen op het gebied van natuur (waaronder Ecologische Hoofdstructuur) en recreatie (onder andere recreatie om de stad), landschap, landbouw, milieu (bodemsanering) en de reconstructie van de zand-

gebieden. Alle instrumenten die met deze doelen verband houden, maken onderdeel uit van het ILG.

Met de vaststelling van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) is bepaald dat de provincies vanaf 1 januari 2007 de regie voeren over de uitvoering van het rijksbeleid voor het landelijk gebied in samenhang met het provinciale beleid. Tevens is bepaald dat DLG de provincies terzijde staat bij de uitvoering van dit beleid. De opdrachten van DLG worden verleend middels een jaarlijkse prestatieovereenkomst. De overeenkomst omvat de afspraken over uitvoering door DLG, zowel uren als financiële middelen. Hiermee is de voorgenomen natuurontwikkeling economisch uitvoerbaar.

De vaststelling van een exploitatieplan kan achterweg blijven omdat er geen sprake is van een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

4 Wijze van bestemmen

De grondslag voor dit wijzigingsplan wordt gevormd door het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen en dan met name artikel 27 lid 12. In het artikel is de wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor burgemeester en wethouders om de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' om te zetten in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' ten behoeve van grootschalige natuurontwikkeling.

De regels van dit wijzigingsplan maken in juridische zin deel uit van het bestemmingsplan. Artikel 3.6 lid 1 onder a Wro bepaalt immers, dat wijzigingen worden geacht deel uit te maken van het (bestemmings)plan, met dien verstande, dat zij, zolang en voor zover de bestemming nog niet is verwerkelijkt, kunnen worden herzien op dezelfde wijze als waarop zij tot stand zijn gekomen. Het wijzigingsplan is dus onderdeel van en vormt een aanvulling op het bestemmingsplan.

Een en ander betekent, onder meer, dat de algemene regels van het bestemmingsplan - het 'moederplan' - niet opnieuw dienen te worden opgenomen. Wel bevatten de regels een afzonderlijke omschrijving van 'plan'. Ook is een slotregel opgenomen.

5 Procedure

Het ontwerp-wijzigingsplan heeft van 17 maart tot 27 april 2011 ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken aan het college van burgemeester en wethouders. Op het ontwerp-wijzigingsplan zijn gedurende bovengenoemde termijn drie zienswijzen ontvangen.

De zienswijzen zijn beantwoordt door de gemeente en de nota hiervan is als bijlage bij dit plan opgenomen (bijlage 4). De zienswijzen hebben geresulteerd in de volgende aanpassingen aan het plan:

- *Op nationaal niveau is besloten tot herijking van de EHS en tot het schrappen van de robuuste verbindingzones. De herijking kan in het plangebied Varsen gevolgen hebben voor gronden die zijn begrensd als nieuwe natuur in het kader van de Robuuste Verbindingszone. Deze percelen zijn niet doorgeleverd aan Staatsbosbeheer en worden derhalve buiten dit wijzigingsplan gehouden.*
- *de toelichting wordt aangevuld met een kaart voor inrichting nieuwe natuur, vlakelementen om inzicht te geven in de uit te voeren inrichtingsmaatregelen.*

Het college van burgemeester en wethouders heeft het plan met de wijzigingen vastgesteld in de collegevergadering van 18 oktober 2011.